

टेमघर प्रकल्प, ता. मुळशी, जि. पुणे
प्रकल्पाचे गळती प्रतिबंधक उपाययोजनेची
उर्वरित कामे व धरण मजबुतीकरण कामांना
विशेष दुरुस्ती अंतर्गत प्रशासकीय मान्यता.

महाराष्ट्र शासन
जलसंपदा विभाग,
शासन निर्णय क्रमांक : प्रमाप्र-२०२३/ (प्र.क्र.३१४/२०२३)/ सिंव्य(कामे)
मंत्रालय, मुंबई-४०००३२
दिनांक : २४ फेब्रुवारी, २०२५

वाचा:-

१. कार्यकारी संचालक, महाराष्ट्र कृष्णा खोरे विकास महामंडळ, पुणे यांचे पत्र
जा.क्र.मकृखोविम १६/(१७३/२०२३)/सिंव्य ३ /२९३४/२९३४, दि.३१/०५/२०२३.
२. जलसंपदा विभाग, शा.नि.क्र. - २०१७/५६६/१७/सिंव्य(कामे), दि.३१/०८/२०१८.
३. जलसंपदा विभाग, शा.नि.क्र. - २०१८/५५१/१७/सिंव्य(कामे), दि.२७/११/२०१८.
४. जलसंपदा विभाग, शा.नि.क्र.- २०१३/७८५/१३/सिंव्य (कामे), दि.१/८/२०१९.
५. जलसंपदा विभाग, शा.प. क्र. प्रमा-२०१३/७८५/१३/सिंव्य (कामे), दि.१६/९/२०२१.
६. जलसंपदा विभाग, शा.प. क्र. प्रमा-२०१३/(७८५/१३/ सिंव्य (कामे), दि १/१/२०१५.
७. जलसंपदा विभाग, शा.नि.क्र.संकिर्ण-२०२२/प्र.क्र.५१६/२२/सिंव्य(कामे) दि.१४/०३/२०२३.

प्रस्तावना :-

पुण्याच्या पश्चिमेस मौजे लवार्डे /टेमघर येथे मुठा नदीवर ३.८१२ अ.घ.फु. साठवण क्षमतेचे दगडी धरण बांधण्यात आले आहे. मंजूर प्रकल्प अहवालानुसार धरणाच्या अधोबाजूस मुठा नदीवर एकूण ५ को.प.बंधारे बांधून त्याद्वारे मुळशी तालुक्यातील १००० हे. क्षेत्र सिंचनाखाली आणणे नियोजित आहे. यापैकी मौजे मुठा, ता. मुळशी येथे को.प. बंधारा अस्तित्वात असल्याने उर्वरित ४ ठिकाणी प्रकल्पांतर्गत को. प. बंधारे बांधून एकूण ५ बंधाऱ्याद्वारे १००० हे. इतके क्षेत्र सिंचनाखाली आणण्यात आले आहे. तसेच प्रस्तावित द्वितीय सुप्रमा नुसार ३.४०९ अ.घ.फु. इतका पाणीवापर पुणे शहरास पिण्यासाठी प्रस्तावित केला आहे.

टेमघर प्रकल्पास शासन निर्णय क्र. टेमघर/१०९३/१०८९/(१९८/९३)/ज.सं.अ दि.२०/१/१९९४ अन्वये सन १९९१-९२ च्या दरसूचीनुसार रु. ७०.५१ कोटी इतक्या किंमतीस मूळ प्रशासकीय मान्यता प्राप्त आहे. त्यानंतर म.कृ.खो.वि.म. निर्णय क्र. म.कृ.खो.वि.म. /टेमघर/(२९७/७९०/९७) सुप्रमा /मोप्र ५/५८७ दि.१९.१.२००४ अन्वये महामंडळस्तरावरून सन २०००-०१ च्या दरसूचीनुसार रु.३२३.५३ कोटी इतक्या किंमतीस प्रथम सुधारित प्रशासकीय मान्यता देण्यात आली आहे. टेमघर प्रकल्पावर जून, २०२४ अखेर रु. ४७२.५७

कोटी म्हणजे मंजूर प्रथम सुप्रमा पेक्षा रु.१४९.०४ कोटी इतका जास्तीचा खर्च झाला आहे.त्यातील रु.९१.६७ कोटी इतका खर्च गळती प्रतिबंधक कामांवर झालेला आहे आणि रु.५७.३६ कोटी इतका खर्च भूसंपादन (कलम १८/२८) व आस्थापना यावर झालेला आहे.

टेमघर प्रकल्पाच्या गळती प्रतिबंधक उपायोजनेच्या विशेष दुरुस्ती प्रस्तावामध्ये मुख्यतः धरणाच्या उर्ध्व बाजुकडील उर्वरित shortcrete (PFRS) चे काम करणे, VPD स्वच्छ करणे, तलांक ६६७.०० मी. च्या खालील बाजुचे तज्ञ समिती (PoE) ने सुचविल्यानुसार Drilling व Grouting ची कामे करणे, तळ गॅलरीतील Dewatering करून गाळ काढणे, धरणाच्या नदी पात्रातील कामे करण्यासाठी उर्ध्व बाजूस Cofferdam बांधणे तसेच धरणाच्या अधोबाजुकडील मोनोलिथ क्र. ९ ते मोनोलिथ क्र. २१ मध्ये FULL BACKING या कामांचा समावेश आहे.

टेमघर धरण सुरक्षितता अनुषंगाने निर्धारित निकषांची पूर्तता करत नाही. या धरणामुळे पुणे शहराला धोका उद्भवू शकतो. तसेच धरण सुरक्षितता कायदा -२०२१ मधील कलम ४(x) मध्ये नमूद निर्दिष्ट धरणाच्या व्याख्येनुसार टेमघर हे निर्दिष्ट धरण (Specified Dam) आहे. तसेच धरण सुरक्षितता कायदा -२०२१ मधील निर्दिष्ट धरणाच्या बाबतीतील विविध कलमे टेमघर या निर्दिष्ट धरणास लागू असून भविष्यात धरण सुरक्षितता धोक्यात आल्यास निर्माण होणाऱ्या कायदेशीर पेच प्रसंगाची व्याप्ती मोठी असणार आहे. सदर कामे न केल्यास इतर कायदेशीर बाबी उद्भवू शकतात. या प्रकल्पातून दरवर्षी ३.४०९ अघफू पाणी पुणे शहरास पिण्यासाठी उपलब्ध होत आहे. तसेच मुळशी तालुक्यातील ९ गावातील १००० हे. क्षेत्र सिंचनाखाली आले आहे. सदर प्रकल्प पुणे शहराच्या उर्ध्व बाजूस असून प्रकल्पातील गळतीमुळे होणारे Hazard Potential विचारात घेता व पुणे शहराच्या सुरक्षिततेचा विचार करता तसेच Temghar Dam Expert Committee (TDEC), Panel of Experts (PoE) व Central Water and Power research Station (CWPRS) यांनी केलेल्या शिफारशी पाहता धरण गळतीप्रतिबंधक उपाययोजनांची संस्थगित केलेली कामे व धरण मजबुतीकरणाची कामे तातडीने हाती घेणे आवश्यक आहे.

या पार्श्वभूमीवर टेमघर प्रकल्प ता. मुळशी, जि. पुणे या प्रकल्पाच्या गळती प्रतिबंधक उपाययोजनेची उर्वरित कामे व धरण मजबुतीकरण या कामाच्या अंदाजपत्रकास विशेष दुरुस्ती अंतर्गतचा प्रस्ताव शासनाच्या विचाराधीन होता त्याअनुषंगाने शासन पुढीलप्रमाणे निर्णय घेत आहे.

शासन निर्णय:-

महाराष्ट्र कृष्णा खोरे विकास महामंडळ, पुणे टेमघर प्रकल्प ता. मुळशी, जि. पुणे या प्रकल्पाच्या गळती प्रतिबंधक उपाययोजनेची उर्वरित कामे व धरण मजबुतीकरण या कामाच्या अंदाजपत्रकास विशेष दुरुस्ती कामाच्या रु.३१५.०५/- कोटी (रु.तीनशे पंधरा कोटी पाच लक्ष फक्त) एवढ्या खर्चाच्या प्रस्तावास खालील अटीच्या अधीन राहून सोबतच्या प्रपत्रानुसार प्रशासकीय मान्यता प्रदान करण्यात येत आहे.

- १) प्रकल्पाचे काम नियोजनानुसार प्रशासकीय मान्यता किंमतीच्या मर्यादेत पूर्ण करण्यात यावे.
- २) प्रशासकीय मान्यता महणजे अहवालातील तांत्रिक बाबी अथवा निविदा विषयकक्षेत्रीय स्तरावरील निर्णयास मान्यता गृहीत धरली जाणार नाही प्रकल्पासाठी कोणत्याही प्रयोजनार्थ मंजूर प्रशासकीय मान्यतेच्या मर्यादेबाहेर जाऊन निधी वितरण अथवा अतिरिक्त खर्च करता येणार नाही. या संदर्भात प्रचलित शासन निर्णय, नियम, CVC ची मार्गदर्शक तत्वे, वित्तीय अधिकार मर्यादा, विहीत केलेली निविदा कार्यपद्धती याची काटेकोरपणे अंमलबजावणी करण्यात यावी.
- ३) सदर प्रकल्पासंदर्भात आधीच्या कालावधीमध्ये जर काही आर्थिक व कार्यपद्धतीत अनियमितता झाल्या असतील, कोणतीही नियमबाह्य कार्यवाही करण्यात आली असेल अथवा ज्यामुळे आर्थिक अनियमितता निर्माण होण्याची शक्यता असेल अशा कोणत्याही बाबींना सहमती आहे असे गृहीत धरता येणार नाही.
- ४) राज्यस्तरीय तांत्रिक सल्लागार समितीच्या छाननी अहवालातील मुद्द्यांची पूर्तता करावी.
- ५) वसूलीबाबतची प्रकरणे न्यायप्रविष्ट असल्याने ठेकेदाराकडून वसूल करण्यासाठी सर्व कायदेशीर प्रक्रिया व वसुलीची कार्यवाही महामंडळ स्तरावरून पूर्ण करावी.
- ६) आर्थिक दायित्व निर्माण होईल अशा नवीन घटकांचा समावेश शासन मान्यतेशिवाय करू नये.
- ७) टेमघर धरण गळतीच्या अनुषंगाने दाखल फौजदारी गुन्हे व त्यासंबंधित न्यायालयातील प्रकरणातील निर्णयानुसार योग्य ती कार्यवाही करावी.
- ८) टेमघर धरण गळतीच्या अनुषंगाने प्रस्तावित विभागीय चौकशीच्या अंतिम निर्णयानुसार उचित कार्यवाही करावी.
- ९) धरणाच्या गळती प्रतिबंधक उपाययोजनांनुसार ग्राऊटींगचे काम पूर्ण झाल्यावर धरणाची घनता व मजबूतीबाबतच्या चाचणी निष्कर्षावरून मध्यवर्ती संकल्पचित्र संघटना, नाशिक यांचेकडून कायमस्वरूपी धरण मजबूतीकरण उपाययोजनेबाबतचे अंतिम संकल्पन व रेखाचित्रे मजबूतीकरणाचे काम प्रत्यक्ष सुरु करण्यापूर्वी प्राप्त करून घेण्याची जबाबदारी संबंधित मुख्य अभियंता यांची राहिल.

प्रस्तावित कामासाठी होणारा खर्च २७०० - मोठे पाटबंधारे, ०१-देखभाल व दुरुस्ती , ०३- धरण सुरक्षितता अधिनियम २०२१ अंतर्गत समाविष्ट मोठे प्रकल्प, महाराष्ट्र कृष्णा खोरे विकास महामंडळ, पुणे २७०० ०१५४ या लेखाशीर्षांतर्गत ५४ गुंतवणुका या लेखाशिर्षा खाली टाकून मंजूर अनुदानातून भागवावा.

नियोजन विभागाच्या अनौपचारिक संदर्भ क्र. १८८/२०२४ /कार्या-१४३४, दि. ०१/०७/२०२४ व वित्त विभागाच्या अनौपचारिक संदर्भ क्र. ३०४/२०२४/व्यय-१२, दि. २५/०७/२०२४ अन्वये प्राप्त सहमतीनुसार व राज्य मंत्रिमंडळाच्या दि. ०४/०२/२०२५ रोजीच्या बैठकीतील मान्यतेनुसार हा शासन निर्णय निर्गमित करण्यात येत आहे.

या कामास प्रदान करण्यात आलेली प्रथम सुधारीत प्रशासकीय मान्यता सिंव्य (कामे) कार्यासनाच्या नोंदवही मध्ये क्र. ३८ सन २०२४-२५ मध्ये नोंदविण्यात आलेली आहे.

सदर शासन निर्णय महाराष्ट्र शासनाच्या www.maharashtra.gov.in या संकेतस्थळावर उपलब्ध करण्यात आला असून त्याचा संकेतांक २०२५०२२४१५३१४३१८२७ असा आहे. हा आदेश डिजीटल स्वाक्षरीने साक्षांकित करुन काढण्यात येत आहे.

महाराष्ट्राचे राज्यपाल यांच्या आदेशानुसार व नावाने,

(न.गौ.बसेर)

शासनाच्या उपसचिव

सोबत : सहपत्र

प्रत:-

- १) मा. राज्यपाल यांचे सचिव,
- २) मा.मुख्यमंत्री यांचे प्रधान सचिव,
- ३) मा.उपमुख्यमंत्री (वित्त/नगरविकास) यांचे प्रधान सचिव,
- ४) मा.अध्यक्ष/उपाध्यक्ष, विधानसभा, विधानभवन, मुंबई
- ५) मा. उपसभापती,विधानपरिषद, विधानभवन, मुंबई
- ६) मा.विरोधी पक्षनेते, विधानसभा,मुंबई यांचे कार्यालय, विधानभवन, मुंबई.
- ७) मा.विरोधी पक्षनेते, विधानपरिषद ,मुंबई यांचे कार्यालय, विधानभवन, मुंबई .
- ८) मा.मंत्री,जलसंपदा (गोदावरी व कृष्णा खोरे विकास महामंडळ) यांचे स्वीय सहाय्यक
- ९) मा.मंत्री,जलसंपदा (तापी,विदर्भ व कोकण खोरे विकास महामंडळ) यांचे स्वीय सहाय्यक
- १०) अपर मुख्य सचिव (वित्त), वित्त विभाग,मंत्रालय,मुंबई,
- ११) अपर मुख्य सचिव (नियोजन),नियोजन विभाग,मंत्रालय,मुंबई,
- १२) अपर मुख्य सचिव (जलसंपदा),जलसंपदा विभाग,मंत्रालय,मुंबई,
- १३) सचिव (जसंव्य व लाक्षेवि),जलसंपदा विभाग,मंत्रालय,मुंबई,
- १४) सचिव (प्रकल्प समन्वय),जलसंपदा विभाग,मंत्रालय,मुंबई,
- १५) महालेखापाल-१ (लेखा व अनुज्ञेयता/लेखापरीक्षा),महाराष्ट्र राज्य,मुंबई,
- १६) महालेखापाल-२ (लेखा व अनुज्ञेयता/लेखापरीक्षा),महाराष्ट्र राज्य,नागपूर,
- १७) कार्यकारी संचालक, महाराष्ट्र कृष्णा खोरे विकास महामंडळ, पुणे

- १८) मुख्य अभियंता (जसं) , जलसंपदा विभाग , पुणे
- १९) आंतर वित्त सल्लागार व सहसचिव, जलसंपदा विभाग, मंत्रालय, मुंबई,
- २०) अधीक्षक अभियंता , पुणे पाटबंधारे प्रकल्प मंडळ, पुणे
- २१) कार्यकारी अभियंता, भामा आसखेड धरण विभाग , पुणे
- २२) सि.व्य.(कामे)कार्यासन संग्रहार्थ.

शासन निर्णय क्रमांक : प्रमाप्र-२०२३/(प्र.क्र.३१४/२०२३)/ सिंव्य (कामे),

दि. २४/२/२०२५ चे सहपत्र

अ.क्र.	बाब	किंमत रूपये (कोटी)
१	सी- कामे	
अ)	गळती प्रतिबंधक कामे (विमा + गौण खनिज शुल्क + वस्तु व सेवा कर यांचे सहीत)	
	i) मोनोलीथ क्र.१ ते १३ (सा.क्र.१५मी. ते ४८०मी.)	६०.४८
	ii) मोनोलीथ क्र.१४ ते १७ (सा.क्र.४८० मी. ते ६२५मी.)	६४.५०
	iii) मोनोलीथ क्र.१८ ते २७ (सा.क्र. ६२५ मी. ते १०७५ मी.)	५३.६८
	एकूण गळती प्रतिबंधक कामे	१७८.६६
ब)	धरण मजबुतीकरण कामे (विमा + गौण खनिज शुल्क + वस्तु व सेवा कर यांचे सहीत)	१२८.८८
क)	एकूण किंमत (अ+ब)	३०७.५४
ड)	३ % अनुषंगिक खर्च	७.५१
इ)	कामाची एकूण किंमत	३१५.०५

(न.गौ.बसेर)

शासनाच्या उपसचिव